Nr 157.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 30 Grudnia v. s. 1831 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Sankt-Petersburg dnia 17 Grudnia.

Naywyższy Manifest, wprowadzający nową ustawę o wyborach szlachty, wspomnianą w przeszłym Numerze Kuryera Litewskiego:

z Bożey Łaski,

MY, NIKOŁAY PIERWSZY,

Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi,

i t. d. i t. d. i t. d.

„Z liczby wielu, ukochaney Nam Rossyyskiey Szlachcie właściwych, przywilejów, jednym z nayważnieyszych jest prawo wyborów, przez które ma ona bezpośredni udział w strzeżeniu publicznego porządku i w szafunku sprawiedliwości."

„Szlachta w guberniach, w moc tego prawa, składa zgromadzenia, nie tylko na cel naradzania się o swych potrzebach i korzyściach, lecz i dla mianowania z grona swojego dostoynych urzędników, na różne posady wydziałów sądowego i rządowego. Cel i tryb działania tych zgromadzeń, porządek wyborów i wynikającey z nich służby, określone są, w głównych swych zasadach, przez Ustawę o guberniach 1775 i Przywiley nadany Szlachcie 1785 roku.

„W poźnieyszych leciech, Ustawy te różnoczasowie uzupełniane były oddzielnémi Ukazami i postanowieniami. Lecz uzupełnienia tego rodzaju, rozstrzygając stopniowo zdarzające się pojedyncze trudności i niewyrozumienia, nie zdołały zapobiedz innym, ogólnieyszym, zwolna wyradzającym się niedogodnościom. Te ostatnie wypływają, nie z własności wspomnionych praw zasadowych, lecz z przyrodzoney zmiany okoliczności, nadewszystko zaś, z częstego rozdrabiania się dóbr szlacheckich przez wybycia i spadkowe działy. Skutkiem tego, liczba wyborców nad miarę się powiększyła. Częstokroć już zgromadzenia szlachty niecałkowicie bywają, złożone z osób, których własny pożytek, oparty na posiadaniu dostatniego majątku, dającego razem środki przyzwoitego wychowania, może bydź rękoymią, w dążeniu ich do powszechnego dobra; znalazły się też powody zażaleń na wybory jednostronne, nieodpowiedne zaufaniu i nadziejom Rządu."

„Uznaliśmy za potrzebną, położyć kres tym zażaleniom, przywracając pożytecznemu ustanowieniu wyborów szlacheckich pierwiastkową jego siłę i skuteczność, i, bez nadwerężenia zasad jego, dadź mu więcey dzielności. Dla dokonania tego należało: 1ód zebrawszy rozliczne, od 1785 roku wyszłe, ustawy o zgromadzeniach szlachty, pogodzić je z celem i duchem darowanego jey Przywileju, z poprawą i uzupełnieniem dostrzeżonych w tych ustawach niedostateczności; 2re nietykając w gruncie prawa wyborców, określić tryb działania tego prawa w sposób bardziey właściwy obecnemu stanowi majątków szlacheckich, a obok tego powiększyć liczbę osób wybieralnych i zachęcić ich do mieyscowego urzędowania, z wyboru szlachty, przez zrównoważenie go, co do nagród i innych korzyści, z ogólną służbą rządową."

„Pomysł ten przyprowadzony jest do skutku. Na wskazanych przez Nas zasadach ułożony i w Radzie Państwa rozważony został Projekt nowey Ustawy porządku zgromadzeń szlacheckich, wyborów i urzędowania z nich pochodzącego. (Положеніе о порядкѣ Дворянскихъ Собраній, выборовъ и службы по онымъ); zatwierdzając tę ustawę, jako zupełnie zgodną z ogólném dobrem Państwa i z użyczonemi Szlachcie przywilejami, Umyśliliśmy przytém dać temu stanowi nowy dowód szczególney Naszey przychylności. Odtąd, nie tylko pewni członkowie, lecz nadto i sami Prezydenci gubernialnych Izb sądowniczych będą wybierani przez Szlachtę, i zatwierdzenie osób, które ona zaszczyci swym wyborem na urzędy Marszałków gubernialnych, zostawione jest własney Naszey rozwadze. Nie wątpimy, że Dostoyna Szlachta Rossyyska, która, nigdy, ani na polu sławy, ani w innych gałęziach służby publiczney, nie zawiodła wysokiego swego powołania: bydź naypierwszą podporą Tronu, równie i teraz w zupełności odpowie Naszemu zaufaniu. Postępując według przepisanych dla niey ścisłych prawideł, dążyć ona będzie z nowym zapałem do wypełnienia jednego z nayważnieyszych swych obowiązków: do wybierania urzędników, prawdziwie godnych imienia stróżów powszechnego porządku i sprawiedliwości." Dan w S. Petersburgu, grudnia 6go dnia 1831 roku.

Na oryginale własną Jego Cesarskiey Mości ręką podpisano:

NIKOŁAY.

(Tegoż dnia Rządzący Senat otrzymał Ukaz Cesarski, we względzie wspomnionego w powyższym Manifeście dozwolenia Szlachcie wyboru Prezydentów do Izb sądowniczych gubernialnych. W 3cim punkcie tego ukazu zastrzeżono, że co do guberniy od Polski wcielonych, pozostają w swey innéy urządzenia Ukazu 30 października bież. roku, (ogłoszonego w K. L. N. 140.)

— Przez naywyższe rozkazy dzienne z d. 12 b. m. Wykreśleni zostają z kontroli chorążowie półków pieszych gwardyi: Litewskiego, *Zabiełło* i Wołyńskiego *Tański*, *Przysiecki* i *Paszkowski*.— 13 b. m. kapitan 3go półku liniowego byłych woysk polskich *Surmacki*, przyjęty zostaje do służby, do 1go półku morskiego — 14 b. m. Jen.-porucznik artylleryi *Suchozanet 1*, mianowany Głównozarządzającym szkołą artylleryi.

— Ukaz Cesarski do Kapituły orderów, 17 listopada b. r. (w Moskwie) „Uznawszy za potrzebną, przyłączyć do Orderów Cesarstwa Rossyyskiego, Polskie Królewskie Ordery Orła Białego i Ś. Stanisława, pod nazwiskiem Orderów Cesarskich i Królewskich, Poleciliśmy Kanclerzowi orderów porozumieć się z Ministrem Sekretarzem Stanu Królestwa Polskiego, Hrabią Grabowskim, względem oddania do Kapituły wszystkiego, co się pomienionych orderów tyczy. W skutek czego Rozkazujemy Kapitule urządzić w niey bieg interessów o takowych orderach i utrzymywanie spisów Kawalerów, według ustanowionych na to prawideł i porządku dla innych spraw w Kapitule zaprowadzonego; opatrując nowo mianowanych Kawalerów, przy zwyczaynych reskryptach, znakami orderowemi, według załączających się przy niniejszém wzorów."

—15 listopada naywyżéy utwierdzoną została nowa Ustawa o licytacyach i zawieraniu przez skarb kontraktów na dzierżawy monopoliów, dostawy, i sprzedaż skarbowych dóbr, przez odezwy na piśmie w opieczętowanych pakietach przesyłane od kontrahentów do ustanowionych na odbywanie targów urzędów. Oto są główne prawidła tey ustawy:

Bez względu na zwyczayny tryb słównych targów, ustanawia się nowy sposób ich odbywa-

nia, jużto przez same tylko odezwy na piśmie, już to łącznie z pierwszym, podług tego, jak Zwierzchność ten lub ów środek uzna za użyteczniejszy. Zdarzenia, którym właściwie służy tryb targów przez zapieczętowane odezwy na piśmie, są: a) dostarczenia przedmiotów otrzymywanych za pomocą zagranicznego handlu; b) dostarczenia ich wprost z rękodzielni, lub zakładów, i w ogóle wszelkie takie przedsięwzięcia i przedaże, które, nie będąc zbyt zawiłe, rozciągają się na wielkie summy, i w których z tey przyczyny uczestniczą tylko znaczniejsi przedsiębiercy; tryb ten nie służy na dzierżawy monopoliów trunkowych i w ogóle na takie dostarczenia, dla których wydane są osobne prawidła; zastosowanie go do tych ostatnich przypadków zależeć będzie od szczególnych przedstawień Zwierzchności. Licytacye, mające się odbywać za pomocą samych tylko odezw na piśmie, podają się do wiadomości przez publikacye na mocy §§ 37—41, ustawy 17 październ. 1830 roku o umowach ze skarbem; w nich oznaczać się powinien nie tylko dzień, ale i godzina, kiedy ma się zaczynać podawanie odezw, a następnie rozpieczętowanie wszystych pakietów; równie też oznaczają się warunki, w których, po takowém objawieniu, żadne już nie dopuszczają się odmiany. Obok tego wykazuje się ilość zadatku pod oddzielną kaukcyą, i azali zatwierdzenie targu będzie miało mieysce przy samém jego ukończeniu, lub też ma się przedstawić do wyższey Zwierzchności. Opieczętowane odezwy spółubiegających się powinny zawierać: a) Zgodzenie się na przyjęcie proponowanego zobowiązania się w zupełności, lub, jeśli to rozdzielone jest na części, tedy jedney całey takowey części, na mocy ścisłego znaczenia opublikowanych warunków, bez żadney odmiany. b) Summę czyli cenę słowami wypisaną; c) Zwykłe mieysce pobytu, stan, imie i nazwisko kontrahenta, tudzież mieysce, skąd pisano i datę — Przy odezwach powinny bydź załączone dokumenta na prawne kaukcye; lecz kto już posiada kaucyą w tym samym urzędzie z drugiego jakiegokolwiek powodu przez niego złożoną i swobodną, ten może do niey się odwołać; równie jeśli dokumenta na kaucye zależą na świadectwie drugich urzędów, w którém się wymienia, iż pozostaje im z przedstawioney kaucyi część swobodna; w takim razie w tych świadectwach ma bydź oznaczono, jakiego rodzaju ta kaucya, i wypisane wszystkie szczegóły, mogące służyć za rękoymią jego pewności. Odezwy, niezgodne z pomienionemi wyżey prawidłami, uważają się za nic nie znaczące, i kaucya się zwraca. Opieczętowane odezwy mogą bydź dwojakim sposobem przedstawiane: a) osobiście, w naznaczony dzień i godzinę, przez samego kontrahenta, lub kogo innego, umocowanego i nawet bez umocowania; b) przez pocztę, pod skarbową pieczęcią lub sztafetą, pod adresem właściwego urzędowego mieysca z następnym nadpisem: *odezwa do takiego a takiego urzędu dla licytacyi*. Jeżeliby kto żądał, może pomieniony nadpis uczynić na drugiey, wewnętrzney kopercie, oznaczając na zewnętrzney tylko adres tego urzędu lub urzędnika, do którego pakiet się posyła. W przesłanych pocztą odezwach można podług upodobania wymieniać osobę, na mieyscu odbywających się licytacyy znaydującą się dla zawiadomienia jey w razie nastąpioney zgody na zawarcie kontraktu. Jeśli kontrahent sam nie może się stawić dla zawarcia kontraktu, obowiązany jest bez zwłoki wskazać w mieyscu siebie umocowanego. W przypadku, gdyby, kontrahent ani się sam nie stawił, ani nie umocował nikogo, przysądzone mu przedsięwzięcie, oddaje się innemu na koszt jego kaucyi. Przed wszelkiemi targami naznacza się od skarbu cena; wyżey lub niżey tey ceny kontrakt utwierdzony bydź nie może. Akt zawierający w sobie postanowienie o niey chowa się w zapieczętowanym pakiecie. Pierwszy krok w dzień i godzinę do rozpieczętowania odezw przeznaczoną zależy na tém, iż zebrana publiczność wzywa się do Izby Urzędniczey, i tam objawia się zapieczętowany pakiet, zamykający w sobie ostatnią naznaczoną od skarbu cenę, który w oczach wszystkich obecnych pozostaje na stole w przeciągu targów. Jak zaś przy prowadzeniu takim sposobem umów nie przyymują się żadne słowne propozycye, tak też i żadne słowne przydatki lub umnieyszenia, ani propozycye licytowania, gdy już wszystkie odezwy na piśmie przyjęte, mieysca mieć nie mogą. Jeżeli kontrakt w naznaczoney od skarbu cenie mieć mieysca nie może: wtedy przy odmówieniu kontrahentom pakiet zawierający cenę odkrywa się i ogłasza. W przeciwnym zaś przypadku pakiet ten zostaje zniszczony na mieyscu. Gdy zaś zwierzchność zamierza prowadzić targi podług prawideł ustawy 17 października 1830 r. i wyzywając do tego kontrahentów ogłasza, że się przyymować będą i zapieczętowane odezwy na piśmie, natenczas, każdy życzący weyśdź w stosunki ze skarbem, może i zamiast osobistego stawienia się na mieysce targowe, przysłać swoję odezwę. Odezwy te powinny bydź nayściśley zgodne z wyłożonemi wyżey prawidłami, nadto podawane lub przysyłane nie poźniey od naznaczonego dla licytacyi terminu, gdyż po upływie wskazanego dnia i godziny, nie mogą już bydź przyymowane, ani osobiście, ani przez pocztę.

Jeżeli po rozpatrzeniu odezw okaże się, iż w któreykolwiek z nich uczyniono korzystnieyszą dla skarbu propozycyą od wszystkich uczynionych przez kontrahentów osobiście się znaydujących, w takim razie przedsięwzięcie przysądza się osobie, która przysłała takową odezwę: jeżeli zaś cena w odezwach równa jest cenie podaney przez obecnego kontrahenta, wtedy pierwszeństwo daje się temu ostatniemu.

— Czasowa kommissya kontroli wydziału Prowiantskiego ogłasza, że likwidacyyne rachunki w przedmiocie pretensyy obywateli powiatu Rosieńskiego (gub. Wileńskiey) o nabrane przez woyska w latach 1812, 1813 i 1814, za kwitami produkta, są już rozpatrzone, i uznano dla nich należności w ogóle 10,855 r. 38¾ kop. sr. i 6,642 r. 3 k. assyg., o wypłacie jakowych posłano odezwę do Ministra Skarbu w dniu 4tym bieżącego miesiąca.

— Podług wiadomości z Kiachty, naczelnik dawnieyszey rossyyskiey missyi w Pekinie, Archimandryta Piotr, udał się traktem przez morze do Irkutska, 19 października b. r.

— Nowa w języku łotewskim gazeta, wychodzić mająca w Rydze dla pospólstwa, p. t. Przyjaciel-Łotyszów, niewielkie ma nadzieje. Pleban jedney z nayznaczniejszych gmin, zaledwie znalazł jednego prenumeratora, który podjął się trzymać gazetę sam dla siebie; inni zaś oświadczyli, iż szukają spólników, chociaż cena roczney opłaty wynosi tylko r. sr. 1.

— Założone w ciągu bieżącego roku w Kurlandyi towarzystwo zabezpieczenia zboża od gradobicia, zebrało z rozmaitych wpływów 1,264 r. sr., a na spłacenie dwóm członkom swoim szkód poniesionych, wydało 384 r. Pozostaje mu zatém 880 r. sr., które ma oddać na procent. (*T. P.*)

Sankt-Petersburg dnia 19 grudnia.

Przez naywyższy ukaz J. C. M. do Rady Państwa, naymiłościwiey rozkazano: Jenerałowi Piechoty, *Jermałowu*, bydź Członkiem Rady Państwa.

— W naywyższych Ukazach J. C. M. do Rządzącego Senatu, wyrażono:

D. 20 listopada. Dla dogodnieyszey kommunikacyi z Prussami, za porozumieniem się z tamecznym Rządem, w zeszłym 1830 roku uczyniono urządzenie, względem przedłużenia, od *Królewca*, przez *Tylżę*, do samey granicy Państwa, wielkiego szossé, idącego z Berlina do Królewca. Zaczém w gubernii Wileńskiey ustanowiony będzie nowy już trakt pocztowy z *Nitawy* przez *Szawle* do m. *Taurogień*, na granicy leżącego. Na skutek tego, uznając potrzebném zrobić na granicy z Prussami stosowne rozporządzenie Tamożenney części, zgodnie z przedstawieniem Ministra Skarbu, na Radzie Państwa rozpatrzonem, Rozkazujemy: 1) Ustanowić w m. Taurogieniach, albo w bliskości jego, Tamożnią 1szey klassy, podług załączonego tu etatu. 2) Zostawiwszy Ta-

możnią Jurborską w 1szey klassie, zmnieyszyć w niey jednego Członka, dwóch skrybentów i dwóch dopatrywaczów (досмощрщиковъ), Połągowską zaś Tamożnią na przyszłość do czasu, przy teraźnieyszym jey etacie. 3) Ministrowi Skarbu przywieśdź to wszystko do wykonania, do czasu ukończenia i otworzenia nowey drogi na Taurogienie. Rządzący Senat nie zaniecha uczynić należytego w tey rzeczy rozporządzenia — W załączonym etacie: 1 zarządzający z płacą roczną 2,000 r., 1 członek sprawujący razem obowiązki podskarbiego, 1,500 r.; 1 sekretarz 800 r.; 1 translator 600 r.; 1 buchalter i obliczający poślinę 600 r.; 1 nadzorca pakhauzu, 800 r.; 1 mistrz wagi i stępla i Eker, 600 r.; 1 dozorca materyałow aptecznych i farb, 600 r.; 6 skrybentów po 400 r., 2,400 r.; 6 dopatrywaczów, po 300 r., 1,800 r.; 3 stróżów, po 200 r., 600 r.; na najęcie domu, 800 r.; na wydatki piśmienne i różne potrzeby, 2,000 r. Zupełny etat, 23 osób, a 15,100 rubli.

— *D. 3 grudnia.* Dla uprzątnienia trudności, napotykanych teraz przy weyściu do służby cywilney przez mieszkańców guberniy Zachodnich, którzy nie są w poduszným popisie, ale nie dowiedli jeszcze ostatecznie praw swoich na Dworzaństwo, Uznaliśmy za dobrą, dozwolić przyymowania ich do służby za świadectwami samych Dworzańskich Zgromadzeń Deputacyynych i po należytém przekonaniu o niezostawaniu ich w popisie poduszným, z tém, ażeby Zwierzchności mieyscowe, przy dopuszczeniu takich osób do służby, natychmiast przedstawiały dokumenta ich do Heroldyi, która rozpatrzenie ich ma ukończyć nie inaczey, jak w półrocznym terminie; obok razem Rozkazujemy: tych z nich, których dokumenta w poźnieyszym czasie znalezione będą niedostatecznemi, nie wyłączając dla tey jedney przyczyny ze służby, policzyć do służących kancellaryynych trzeciego rzędu, obowiązanych wysłużyć do pierwszey oficerskiey rangi sześć lat; tym zaś, którym przez Heroldyą przyznana będzie Dworzańska dostoyność, na powszechney osnowie zostawiać i w służbie wszystkie prawa i prerogatywy, stanowi temu właściwe. — Rządzący Senat nie zaniecha czynić potrzebnego w tey rzeczy rozrządzenia.

— *Dnia 6 grudnia.* Dla jednostayności w nazywaniu urzędów Sądowych, Uznaliśmy za dobrą Rozkazać: w guberniach Małorossyyskich: Połtawskiey i Czernihowskiey, odtąd na przyszłość dawać Urzędowym mieyscom i osobom, w nich służącym, nazwania, Urządzeniem o guberniach dla różnych urzędów oznaczone. Rządzący Senat nie zaniecha uczynić należytego w tey rzeczy rozporządzenia.

— Urzędnicy kancellaryi Ministra Woyskowego: sekretarz 8mey klassy *Żukowski*, podniesiony do 7mey klassy; assesor koll. *Biżeicz* mianowany radcą dworu, a 9 klassy *Łubiański*, podniesiony do 8mey klassy.

— *D. 8 grudnia.* Jenerał majorowi *Sołodiłowu* poruczone są obowiązki Jenerała Intendenta pierwszey Armii, który jey audytoryatu polnego był członkiem.—Radzca Stanu *Nieczajew*, członek kommissyi szkół duchownych i należący do oberprokurorskiego stołu w Nayświętszym Synodzie, wyniesiony na Rzeczywistego Radcę Stanu. — Radzca Stanu *Sołonimin*, otrzymał rozkaz bydź za oberprokurorskim stołem w 2gim Departamencie Rządzącego Senatu.

— *D. 11 grudnia.* Naczelnikiem obwodu Jakuckiego, mianowany 4go flotnego ekwipażu kapitan 2giey rangi *Szczerbaczew*, i na osnowie ogólnych prawideł o urzędnikach, do Syberyi przeznaczanych, podniesiony na Radcę kollegialnego.

— Przez Naywyższy Ukaz pod 16 grudnia, wydany do Kantoru Dworu, Cesarz Jegomość raczył dać klucz Szambellański, Kamer-Junkrowi *Abramowiczowi*, Członkowi kommissyi ustanowioney do likwidacyi interessow Xiążąt *Radziwiłłów*, w nagrodę gorliwości, przezeń okazaney w różnych dobroczynnych zakładach gubernii Wileńskiey. (*J. d. S. P.*)

Anglia.

Londyn d. 10 grudnia.

Na sessyi d. 7, w izbie niższey, adress został przyjęty jednomyślnością po krótkich rozprawach.

— Sir Antoni *Hart*, dawnieyszy kanclerz irlandzki, umarł teraz w *Londynie.*

— Lord Robert *Seymour*, umarł w dobrach swych w xięztwie Wallii, mając wieku lat 85.

— Gazety nasze znowu donoszą o nowych pożarach, nie tylko po wsiach, ale i po miastach. Hrabstwo Bedford ucierpiało naywięcey. Jednego z podpalaczów poymano.

— Gazeta *Woolwerhampton Chronicle*, zawiera zasmucające szczegóły o buncie kopaczów. Przenieśli się oni w wielkiey liczbie do miasta *Woolwerhampton;* był to dzień targowy; handlujący leguminami ucierpieli niezmiernie; rzeźnicy co rychley umknęli z mięsem. Władze posłały umyślnego do *Birmingham*: szwadron huzarów 7go półku przyleciał galopem; pościągały się szwadrony yeomanrow *woolwerhamptoński* i z *Teddesley* co nayśpiesznieу; a przednieysi obywatele zapisują się na konstablów specyalnych.

— Piszą z *Portsmouth*, że admirał *Warren* złożył dowództwo eskadry, będącey w *Dunes*, i zatknie swą banderę na okręcie *Isis*, 50działowym, mającym płynąć do Afryki. — Okręt *Revenge*, 74działowy, wychodzi do *Lisbony.* — Szoner jeden wojenny portugalski, naprawiany w *Portsmouth*, wyszedł do *Spithead*, gdzie będzie oczekiwał na inne okręty wyprawy *Donny-Maryi.* — Porucznik *Cookson* wyjechał z oddziałem żołnierzy morskich do *Afryki*, dla założenia osady nad *Gambią* i niedopuszczenia handlu Negrami na wyśpie *S. Maryi.* (*J. d. S. P.*)

— Kompania Indyy wschodnich, otrzymała wczora wiadomości z Chin przez Kalifornią. Cesarz zatwierdził, 22 maja, nową ustawę handlu zagranicznego; z tego powodu komitet angielski odwołał zawieszenie handlu do czasu otrzymania rady i pomocy od lorda Bentinck z Indyy. W Kantonie spodziewano się przyjazdu gubernatora Le, przychylnego Anglikom.

— Pożyczka zaciągniona w Londynie na wydatki wyprawy Don Pedra, wynosi 2,000,000 f. s. na pięć od sta, lecz pożyczający mieli teraz zapłacić tylko 8 od sta, a 5 od sta wtedy dopiero, kiedy rząd Donny Maryi zawłada już jakąkolwiek częścią ziemi Portugalskiey. Reszta pożyczki wypłaconą będzie nie wprzód aż rządy tey Pani zostaną formalnie ustalone w Lisbonie. Jeżeliby wyprawa wcale się nie powiodła, kapitał wypłacony oparty zostanie na wyspach Azorskich. (*T. P.*)

— *Dnia 13* —

Papiery publiczne. Konsolidy, 83⅞ — Bilety skarbowe, 5, 6 pr. — Portugalskie, 51½ — Hiszpańskie, 14⅝ — Brezyliyskie, 44 — Rossyyskie, 100.

— *Izba Niższa.*— Bil reformy na dzisieyszém posiedzeniu miał bydź wniesiony. Od godziny 2ey z południa galerye już były napełnione. Zaymowano się naprzód prośbami, a potym sprawami mnieyszey wagi. Lord J. *Russel* powstał potym, i zbliżył się do bióra, wśród oznak nayżywszego zadowolenia: miał długą mowę, w którey wyłuszczył odmiany bilu. Zasady zostały też same, tojest: zniesienie miast zamkniętych, zniesienie prawa wyboru miast zbutwiałych i mało znaczących, udzielenie tegoż prawa miastom ludnym i zamożnym, i zaprowadzenie nowego prawa wyborow. Za zasadę wolnych wyborow, ministrowie przybrali liczbę domow w miastach, gdzie lustracya 1821 była powodem do rozmaitych narzekań, a popis 1831 nie może bydź uważanym za dokładny, gdyż w sporządzaniu jego miano na oku zwyczay polityczny. Liczba miast, mających utracić swe prawa zmnieysza się do 56. Niektóre miasta z listy pod literą *A* (obeymującey utracające zupełnie swą reprezentacyą) przechodzą na listę *B* (obeymującą te miasta, które po jednym tylko reprezentancie zatrzymują zamiast dwóch), i nawzajem. Mówca wyliczył miasta, tracące prawo wybierania, i miasta, którym to prawo jest udzie-

lone. Co do prawa głosowania, rząd nie miał zgoła przedsięwzięcia zmieniać census elekcyynego 10 f. s., które doznało zmiany w rzeczach podrzędnych. Sposob oznaczania wartości domow jest wyszczególniony w bilu. Wolni dzierżawcy zatrzymają swe prawa, nabyte przez urodzenie lub zasługi; ale mieszkający więcey, jak o jednę milę odległości od swego miasta, nie mogą tych praw używać. Lord J. *Russell* zakończył swą mowę prośbą o upoważnienie podania bilu ku poprawie reprezentacyi narodowey w *Anglii* i w kraju *Wallii*. Wniesienie to przyjęte było z oklaskami nayżywszemi. Na zapytanie sir R. *Peel*, jaki będzie postęp bilu, lord *Althorp* odpowiedział, że Rząd miał w postanowieniu nie póyśdź daley od drugiego czytania przed świętami Bożego Narodzenia: po tém przeczytaniu będzie podawał odroczenie izby aż po Swiętach. Po długich rozprawach, nastąpiło pierwsze czytanie bilu, a drugie postanowiono na piątek, d. 16 grudnia.

— Jenerał *Derling*, gubernator *Nowey-Wallii-Południowey*, został odwołanym. Urzędy tey kolonii oskarżają go o czyny przeciwne konstytucyi i prawom.

— Oprócz miasta *Sunderland*, cholera okazała się w *Newcastle* i *North-Shields*, gdzie już wychodzą dzienne doniesienia.

— Podług doniesień z *Gibraltaru*, pod 24 listopada, miasto *Fez* miało się oddać na łaskę cesarza Marokańskiego. (*J. d. S. P.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 11 grudnia.

Podług listow z Lyonu, wyrobnicy jedwabiu okazują wielki żal za klęski, które wynikły ze sposobu, jakim się domagali sprawiedliwości. Spustoszenia i popełnione występki, należy przypisać nie im, lecz zgromadzeniu naynikczemnieyszey chałastry, która się zewsząd skupiła w nadziei rabunku. Teraz miasto napełnione jest woyskiem wszelkiey broni. Srzodki rządowe skierowane są jedynie na tych, co temu wstrząśnieniu chcieli nadać kierunek polityczny. Zatrzymano niejakiego Rossat i wydawców gazety *la Glaneuse*. Pierwszy miał mowę zachęcającą wyrobników do ogłoszenia rzeczypospolitey; lecz ci, zamiast usłuchania namowy, sromotnie mówcę zelżyli. Wydawcy gazety dopuścili się podobnego zamachu w kawiarni.

— Marszałek Soult zostać ma sam w Lyonie dla dokonania missyi, którą mu poruczono; rząd bowiem niechce, ażeby rozpoczęto surowsze środki w przytomności Xcia Orleanu, który dawał się tylko słyszeć ze słowami pokoju. — Marszałek ten ogłosił, iż daje 8 dni czasu na zwrót broni przez mieszkańców do arsenału; po tym zakresie przedsięwzięte zostaną naysurowsze środki przeciw tym, którzyby ją zatrzymali.

— Podług wiadomości z Fernambuco, 16 i 17 września zaszły tam znaczne rozruchy. Żołnierze okoliczni napadli to miasto i złupili je; przeszło 150 składow należących do portugalczyków zostało zrabowanych. Mieszkańcy zrazu byli ustąpili z miasta, wrócili doń znowu zbroyno i uderzyli na żołnierzy, którzy, używszy nad miarę znależionych trunków, nie mogli się bronić. Ze strony mieszkańców, zginęło w tey sprawie ledwie kilku ludzi; lecz żołnierzy 100 padło na mieyscu, a do 500 uwięziono i wysłano do Rio-Janeiro. — Prócz Fernambuku i samo Rio-Janeiro było również teatrem zamieszań; walka pomiędzy woyskiem a mieszkańcami, trwała trzy dni, 6, 7 i 8 października; wypadki te poprzedziły małe tylko zayścia i kłótnie po kawiarniach i ulicach. — 6, żołnierze morscy opanowali byli wyspę Cobras, którą nazajutrz milicya obległa i zdobyła szturmem; wzięto przytém 250 ludzi w niewolę, pomiędzy którymi znayduje się i Barata, który nabył smutney sławy w czasie wszystkich rozruchów w Rio. — 8, spokoyność poczęła zwolna powracać. (*T. P.*)

— Dnia 15 —

Birża Paryzka. — Pięć od sta, 98 fr. 60. — Trzy od sta, 69 fr. 90. — Akcye bankowe, 1,840 fr. — Pożyczka królewsko-hiszpańska, 78½. — Pożyczka Haytańska, 280.

— J. K. W. Xiążę Orleański i marszałek *Soult*, minister woyskowy, powrócili do *Paryża* d. 11 o godzinie 4tey.

— D. 1 t. m. Król wydał postanowienie, ustanawiające zarządy *Algieru*. Przez drugie postanowienie, P. *Pichon*, radzca stanu, mianowany jest intendentem cywilnym *Algieru*. — Przez inne urządzenie królewskie, jenerał *Laferière* mianowany jest półkownikiem legionu jazdy gwardyi narodowey paryzkiey, na mieysce Xięcia Moskowy, powołanego do innych obowiązkow w woysku czynném.

— Izba deputowanych, na posiedzeniu d. 12, przyjęła 2 artykuł projektu o tymczasowém uchwaleniu 3ch 12tych, na rok 1832gi, dochodu z podatków nieoznaczonych do 1go kwietnia. Trzeci artykuł tego projektu, był powodem do żwawych z obustron rozpraw, w końcu przyjęła izba poprawę kommissyi, zmnieyszającą 360 na 340 milionów tymczasowego kredytu dla ministrów. — Na posiedzeniu d. 13 izba przyjęła projekt 3ch 12ch większością 255 przeciw 81. Na posiedzeniu d. 14 przyjęty został wniosek P. *Schonen* o rozwodach, 195 przeciw 70.

— Zapewniają, że rapport o prawie parowstwa zdany będzie 15 lub 16; rozprawy więc zaczną się d. 19.

— Powiadają za pewną, że medale skradzione z biblioteki nie zostały stopione, ale są w *Anglii*, zakupione przez handlarzy starożytnościami.

— Rozchodzi się pogłoska, że Symoniści zaczynają bydź sądownie prześladowani. Idzie o zamknięcie ich kościołów na mocy art. 291 Kięgi Karney, który był już stosowany przeciw Towarzystwu *Przyjaciół ludu*, który trybunały uznały zgadzającym się z Kartą 7 sierpnia.

— P. *Varlet*, półkownik 66go, i P. *Dejean*, półkownik 12go dragonów, mianowani są marszałkami obozowymi, przeznaczonymi do *Lyonu* pod rozkazy Jenerał-Porucznika *Hulot*, który dowodzić będzie 7mą dywizyą, Jen. por. *Brun-de-Villeret*, szef głównego sztabu, powraca do swey dywizyi w *Clermont;* Jenerał *Lallemand* w *Alzacyi* do swey dywizyi dragonów; jenerał *Morand* do swojey w *Besançon*. Jenerał *Mont d'Uses* ma objąć dowództwo brygady piechoty w *Lyonie* pod rozkazami Jenerała *Hulot*, Jen. *Castellane* daley będzie dowodził swą brygadą lekkiey jazdy. Załoga liońska składa się z 6ciu batalionów 24go, 40, 2go i 66go półku piechoty 11go i 12go dragonów, tudzież 2go i 9go strzelców. Jenerał *Fleuri* mianowany jest wielkim urzędnikiem legii honorowey.

— W małém miasteczku *Szląskiém*, znalazł się niespodzianie nowy pretendent do korony francuzkiey. Jakiś zegarmistrz z *Crossen*, nazwiskiem *Naundorff*, dokumentami piśmiennemi chciał dowodzić, że jest *Ludwikiem XVII*. Kilku prawników podjęło się jego sprawy. (*J. d. S. P.*)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 10 listopada.

Pierwszy numer wychodzącey tu gazety *Monitora Ottomańskiego*, zawiera opowiadanie nayciekawszych wypadków, jakie się zdarzyły od czasu podróży Sułtana do Adryanopolu, tudzież spis osób, które otrzymały ordery. Chrześcianie, poddani Porty, nie są od nich wyłączeni, gdyż w liczbie kawalerów znayduje się dawny Kaimakan Mołdawii, Stefanaki Vogoridis i dwóch Ormianów. Naypóźnieysze doniesienia z Alepu, potwierdzają wiadomość o wybuchłym w Damaszku buncie; rokoszanie sprawili wielkie pożary. Selim Basza schronił się do cytadelli z woyskiem; rządzca Alepu Mehemed Basza, czekał tylko rozkazow, aby wyruszyć mu na pomoc — z Trebizondu też donoszą, że Basza Vanu powstał przeciw Porcie. Rządzcy Muschu i Erzerum, mają bydź posłani na jego uskromienie. (*T. P.*)

Teatr. W dzień Nowego Roku dane będą widowiska: nowa Komedya z Teatru Warszawskiego Rozmaitości: *Wet za wet.* — Poźniey Komedya ze śpiewami: *Szlachta Czynszowa*, — zakończy stosowny obraz do uroczystości dnia Nowego Roku.

DODATEK

DODATEK PIERWSZY DO GAZETY KURYERA LITEWSK. N. 157.

Wilno dnia 30 Grudnia v. s. 1831 roku.

Przedaż majątku.

1 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется, что въ ономъ продается съ авкціоннаго торга заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Игнатія Венедиктовича Сурина, Могилевской Губерніи Мстиславскаго уѣзда, въ разныхъ селеніахъ всего 58, душъ мужеска пола, писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи душами, со всею принадлежащею землею и всякимъ на оной строеніемъ, для чего назначены сроки будущаго 1832 года маія 12, 17 и 24 числъ. Желающіе купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время и видѣть въ ономъ опись имѣнію, условіе продажи и форму купчей крепости.

Директоръ Поповъ.
Экспедиторъ Осмоловскій.

1 Od Rady Opiekuńczey St-Petersburskiey CESARSKIEGO Domu wychowania ninieyszém ogłasza się, iż w niey przedaje się z aukcyynego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek obywatela Ignacego Benedyktowicza Suryna Mohylewskiey Gubernii Mścisławskiego powiatu, w różnych wsiach w ogóle 58 dusz męzkiey płci, zapisanych w rewizyi 1816 roku, z urodzonemi po rewizyi duszami, ze wszelką przynależącą ziemią i wszelkiém na niey zabudowaniem, dla czego nazuaczono terminy następującego 1832 roku maja 12, 17 i 24 dnia. Życzący kupić majątek ten, mogą przybydź do Rady Opiekuńczey w wyrażonych dniach w czasie posiedzeń i widzieć w niey opisanie majątku, kontrakt przedaży i formę przedażnego prawa.

Dyrektor Popow.
Expedytor Osmołowski. (768)

Arenda majątkow.

1 Od Białostockiego Obwodowego Rządu 2go Oddziału ninieyszém ogłasza się, iż w nim na mocy Imiennego naywyższego JEGO CESARSKIEY MOSCI Ukazu, danego Rządzącemu Senatowi dnia 11 października 1829 roku i przedpisania Pana Ministra Finansow, 25 listopada tegoż roku, odbywać się będą publiczne targi, na oddanie w arendowną dzierżawę, nie tylko na 12 lat, ale i na naydłuższy czas to jest: na 18, 24, 30 i do 50 lat niżey wyszczególnionych majątkow, licząc termin tey dzierżawy od 1go czerwca następującego 1832 roku. Zaczém życzący wziąć w dzierżawę od tego 1go mca czerwca 1832 roku, który z tych majątkow, zechcą przybydź dla targow Białostockiego Obwodowego Rządu w Drugi Wydział z pewnemi ewikcyami odpowiedniemi dwóletniey opłacie z każdego majątku, na terminy, na przeciw tych majątkow naznaczone.

Naźwiska Amtów i znaydujących się w onych Folwarków i Woytowstw.	Liczba wsiów.	Liczba męzkiey płci dusz w ostalniey rewizyi.	Ilość arendowney intraty, jaka wedle pruskich obrachunków i kontraktów, corocznie po 1. czer. 1819 r do skarbu wchodziła		Jaka opłata coroczney arendowney intraty ustanowiona była na targach 1819 r. w odbytych i zawartych na 12-letnią dzierżawę kontraktach.		W których terminach mianowicie terminach odbywać się będą targi.
			Srebrem.		Srebrem.		
			Ruble.	kop.	Ruble.	kop.	
W Sokolskim powiecie.							
Janowskiego Amtu.							
Folwark Janów	pańszcz. 13	3,127.	14145	—	13642	—	Dla targów 17. marca następującego 1832 roku, a dla przetargu we trzy dni 21. tegoż miesiąca.
Z czynszowemi wsiami	czynsz. 35						
W Bielskim powiecie.							
Klenickiego Amtu.							
Folwark Kleniki	pańszcz. 10	—	19034	$94\frac{1}{4}$	19189	55	
Z przyłączonemi doń gruntami byłego Woytowstwa Leszczyn	2	5,274.	108	$90\frac{1}{4}$			
I z czynszowemi wsiami Bielskiego Leśnictwa	czynsz. 47						
— Raczki	—	—	519	39			
— Lada	bez włościan		32	$9\frac{1}{4}$			
Stołowackiego Amtu.							
Woytowstwo Orechwicze	bez włościan		3				
Zawierające w sobie trzy włoki ziemi uprawney	—	— —	—	—	1.	80	

Sowietnik Arcimowicz.
Tranzlator Mickiewicz. (762)

O dzierżawie pocztowych stacyy.

Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu. Na oddanie w nową dzierżawę wszystkich tych pocztowych stacyy, położonych w czterech Żmudzkich powiatach, które przez poprzedniczych dzierżawców poczt nie będą odnowione, ma się odbyć w Wileńskiey Skarbowey Izbie targ 15go następującego stycznia, a zatém życzący wziąć takowe stacye w dzierżawę, powinni jawić się w pomienioney Izbie na pomieniony termin z pewnemi ewikcyami. Decembra 29 dnia 1831 roku.

Assesor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Za Naczelnika Stołu

Jan Mickiewicz. (774)

P o z e w.

Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

1 Pozew edyktalny przed Sąd Podkomorsko-Exdywizorski w majętności Oborku dziedzictwa obywateli Dederków w powiecie Oszmiańskim położoney, agitujący się na dzień 25 januaryi 1832 roku do ostateczney konkluzyi odroczony, z instacyi Ur. Barnaby Dederki b. Prezydenta Sądu Głównego Litt. Wileń. 1go Depar. i Kawalera, 1mo: Ur. Rochowi b. Porucznikowi woysk polskich bratu, Karolinie siostrze Dederkom, z bratem do równoważnego podziału wszelkiego rodzaju funduszu, oyczystego, macierzystego i po trzecim bracie Józefie Podkomorzym Oszmiańskim pozostałego, tudzież do odpowiedzi za pretensye wykazać się mające, a z siostrą do ubezpieczenia exdotacyi — 2do: *Kredytorom i Pretensorom*, jako to UUr. Ludwikowi i Waleryi Chodźkom v. Marszał. Pttu Zawil., Antoniemu Romerowi v. Marszał. Pttu Trockiego, lub stopień jego reprezentującym, sukcessorom Sebestyana Wańkowicza Podkom. Borysowskiego, sukcessorom Tadeusza Ratyńskiego Czesn. Mińskiego, sukcessorom X. Mateusza Gagiełowicza, Karolinie Werzykowskiey in voto Widawskiey, i dalszym łącznie z opiekunem Jerzym Sorokę Podkomor. Oszmiańskim, sukcessorom Adama Billewicza b. Rządzcy dóbr Oborka do rozliczenia się, Samuelowi Wołkowi Prezydentowi Ziemskiemu Oszmiańskiemu, Tomaszowi oycu, Janowi synowi Regentowi Wyszomirskim, Bonifacemu Dederkowi Rotmistrzowi woysk Rossyyskich w stopniu własnym, i dalszego rodzeństwa, Bochme z domu Józefie Hułobównie, sukcessorom Dominika Pryżginta Dworzanina, Józefowi Jędzejewiczowi b. Podpół. woysk polskich, Bogusławowi Eysymontowi b. Kapitanowi woysk polskich, Danielowi Bobrowskiemu Rotmistrz. Lidz., Józefie z Petrusewiczów byłey Oranowskiey dopiero Kiewliczowey Rotmistrz. Oszmiańskiey, Felicyanowi Gadonowi b. Pisarzowi Ziemskiemu Telszew., sukcessorom Antoniego Polakiewicza, Antoniemu Grycewiczowi Prezyden. Gran. Borysow., sukcessorom Star. Gierszona Rama Kupca Wileńskiego, Michałowi Czasnickiemu Regentowi Gran. Oszmiań., Piotrowi Kotkowskiemu Komornikowi, Bractwu Cerkwi Hruzdowskiey do Kollacyi Żałł. należącey; do usprawiedliwienia stosunków i przyjęcia satysfakcyi za słuszne pretensye, a do skassowania nikczemnych wedle praw i ukazow, lub nieudowodnionych — 3tio: *Debitorom do massy żałł.*, jako to: Jerzemu Soroce b. Podkomor. Oszmiańskiemu za kartą reszty kapitału ※ 5, z procentem cum altero tanto, tudzież do odpowiedzi za samowolny zabor ruchomości w majętności Oborku, zdjęcie luster ze ścian, i o powrót przeciw prawu wziętych w gotowym groszu solaryow ad minimum ※※ 200 zawiniającemu, a Janowi Bogusławskiemu Regentowi do oddania lustra, Michałowi Graffowi Ogińskiemu Senatorowi, za obligiem z przelewu Dzierzyńskiego o ※ 4,500, z procentem cum altero tanto, Edwardowi Witosławskiemu obywatelowi Wołyńskiemu za obligiem z przelewu obżałł. Rocha Dederki o ※ 500, cum altero tanto, lub o rescyssyą wlewku, sukcessorom b. vice Gubernatora Wileń. Bahowuta za obligiem o rub. srebrn. 360, cum altero tanto, Apolinaremu Kapitanowi Kandydatowi Regentowi i Wiktoremu Sowietnikowi Grabowskim, sukcessorom Michała Grabowskiego Komornika za obligiem o ※ 50 cum altero tanto, sukcessorom Wereszczyńskiego Starosty Upit. za obligiem o ※ 80 cum altero tanto, X. Zaruskiemu za obligiem z przelewu Biskupa Dederki o ※ 236 cum altero tanto, sukcessorom tegoż Biskupa, Izabelli Dederko Prezesównie Lubelskiey, Tomaszowi i Kamilli Zaborskim Sowietnikom, Rochowi, Karolinie i Pelagii Dederkom, Ludwikowi i Waleryi Chodźkom za życia i po śmierci użytkującym z jego funduszu uległego odpowiedzi za pretensye żałł. ad minimum do ※ 700 wynosić mogące, sukcessorom zeszłego Franciszka Jelskiego Podkomor., za dwóma obligami o rub. sr. 1,744 z procentem cum altero tanto, sukcessorom Benedykta Paszkiewicza, syna Daniela, za dwiema kartami o ※ 30 cum altero tanto, sukcessorom Melchiora Wańkowicza b. Prezydenta 2go Departamentu Mińskiego, za listem o resztę kapitału rub. srebr. 54 cum altero tanto, Pawłowi Łopacińskiemu b. Assessorowi 2go Departamentu Wileńskiego, za listem o ※ 15 cum altero tanto, sukcessorom Jana Narbutta Kapitana woysk polskich za dwiema inskrypcyami o rubli sreb. 55 cum altero tanto, sukcessorom Karola Gintowta za kartą o ※ 50 cum altero tanto, Kazimierzowi Mażonowiczowi za kartą o rubli sreb. 8, z procentem blisko cum altero tanto wypadającym, Franciszkowi Żabie Obywatelowi Oszmiańskiemu o ※ 2 z procentem, Józefowi Sulistrowskiemu odstawnemu Chor. woysk Rossyyskich, zawiniającemu z superaty wydatków czasu exekwowaney nad obżał. opieki poniesionych, wedle rachunku o ※ 160, z procentem, oraz dalszym wszelkiego tytułu debitorom, a między innemi Ignacemu Zambrzyckiemu Sędziemu Ziem., i jego imienia Zakrzewskiemu Assessorowi Sądu Niższego Oszmiań., do wspólney odpowiedzi za wszelki uszczerbek funduszu po zeszłym Józefie Dederku, jakimkolwiek sposobem dokonany, za zabor arbitralny ruchomości, gotowych pieniędzy, numizmów i papierów bez inwentacyi, roztrwonienie, i przedaż przez praktyczną licytacyą żywiołow, bez ocenki i potrzeby, a ztąd i wykroczenia ex efficio, ze wszystkiemi ustalając żałł. jednoczasową rozprawę zakłada ogólne *prośby z rodzeństwem* o równoważny podział, i wzajemne rozliczenie się bez krzywdy każdego i kredytorów, z *debitorami*, o sądzenie summ kapitalnych z pro-

centami i expensami prawnemi, a z *uzurpatorami* w porządku odkrycia fakcyi i nadużyciow w uszczupleniu massy, o właściwe akta, tudzież o indegacyą, examina personalne, i mieyscowe wyśledzenie, czyli powalny opyt, i wskazania na winnych wszelkich szkod i strat, abusa ex officio przedstawienia gdzie należy. Po zebraniu zaś massy active i passive, i z fałszywemi pretensyami wedle praw i ukazow postąpiwszy, *realnym kredytorom* domierzenia satysfakcyi, tak z funduszu w kapitałach i procentach, przeszło 13,000 ※※ wynoszącego, jako też z ziemnego w znaczney massie po rodzicach i po bracie na żał. w równey połowie z bratem Rochem przychodzącego, a w tey kolei o sprawiedliwą taxę z uwagi na dobroć położenia i użytki każdego szczegółu, o amissyą na niestawających, i tego wszystkiego zaskutecznienia, o co w samey sprawie proszoném będzie.

Roku 1831 dnia 29 xbra, Woźny świadczę, iż tę kopią pozwu z autentykiem zgodną, po wyżey wyrażone osoby, do gazety Kuryera Litewskiego, dla trzykrotnego ogłoszenia podałem. Datt ut supra.

Felicyan Pieślak Woźny Pttu Wileńskiego i Podkom. Exdywizor. (775)

Oświadczenie.

1 Oświadczenie w imieniu Karoliny z Pławskich Sułkiewiczowey Doktorowey Medycyny pod assystencyą jey męża, przeciwko ostrzeżeniu w Kuryerze Litewskim w N. 154 i 155. przez Obżałgo Kazimierza Tomaszewskiego Sędz. Gran. zamieszczonemu, czyni się z następującego powodu. — Zdało się Obżałtmu Tomaszewskiemu w swém ostrzeżeniu przeciwko Wincentemu Pławskiemu w Kuryerze zamieszczoném, pomówić oblig przez ś. p. Wincentego Kłopotowskiego Mostowniczego Ziemi Drohickiey na rubli srebrnych 2,500. Załtcey Sułkiewiczowey wydany — Aby więc przekonać publiczność o nieprawném postępowaniu i o złych i nietrafnych zamiarach Obżałtgo, oraz poinformować go o rzeczy, ma za obowiązek Załtca przedstawić, iż zeszły Kłopotowski jeszcze w roku 1828 xbra 7, nie przy słabości pamięci i nieprzytomności, jak się podobało wyrazić Obżałtmu, lecz przy zdrowym umyśle i przy trzech świadkach wiary godnych, wydał w zupełney formie Załtcey oblig na rubli srebrnych 2,500. z oparciem ewikcyi na wszelkim swym funduszu, a mianowicie na summie opartey na majętności Bukiszkach. — Następnie tenże zeszły Kłopotowski w roku 1830 8bra 15, czyniąc ostateczne woli swojey rozporządzenie, w którém po wyjaśnieniu całkowitego swojego funduszu, wymienia w punkcie trzecim swoich kredytorów, a między innemi i Załtcą Sułkiewiczowę pomieszcza: a tém samém nie uniżczemnia jey należność, lecz owszem za realną uznaje. Przeto jak jest mylne i niewłaściwe Obżałtgo Tomaszewskiego ostrzeżenie, tak na żadną uwagę zasługiwać nie może. Taki zatém czyn Obżałtgo, wymierzony na krzywdę Załtcey, manifestuję, i że rozpoczęty process w celu zyskania satysfakcyi za swą należność kontynuować będę, zapowiadam. Datt roku 1831 miesiąca xbra 28 dnia.

Karolina Sułkiewiczowa. (776)

Sąd Exdywizorski.

1 Sąd Powiatowy Ziem. Wileński, stosownie do uprzedniego postanowienia, przywołał do kontynuacyi Sprawę konkursową kredytorów zmarłego kupca Wileń. *Symsona Abrahama et Compania*, i nieprzywając teyże sprawy rozbiorem oney ciągle zaymować się będzie; o czém dla wiadomości stron i kredytorów niniey szém zawiadamia. Roku 1831 grudnia 22 dnia.

Assessor Prezydujący Stanisław Drzewicki.
Jan Pisanka Powiat. Assessor.
Assessor Cezary Wiłeyko. (772)

O sztucznych kwiatach.

1 Herman Lemus fabrykant Kwiatów w różnych gatunkach w cale w nowym guście ze srebra i złota z cieniami na wzór Paryzki zrobionych, ma honor polecić się Szanowney Publiczności swoją robotą; jako znany od lat kilku w swey doskonałości od czasu ciągłego w Wilnie pomieszkania — Mieszkam na Subocz ulicy w domie W. Krzyżanowskiego.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (773)

Publiczna przedaż majątku.

2 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, отъ Санктпетербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется, что въ ономъ продается съ аукціоннаго публичнаго торга, заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Дмитрія Никифоровича Добржанскаго, Могилевской Губерніи и Уѣзда въ мѣстечкѣ Кругломъ съ деревнями всего 2,074 мужеска пола души писанныхъ по ревизіи 1816 года съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего назначены сроки торгамъ будущаго 1832 года мая 3, 5 и 10 числъ; желающіе купить имѣніе сіе, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условія и форму купчей крѣпости.

Директоръ Поповъ.
Экспедиторъ Осмоловскій.

2 Od Rady Opiekuńczey St. Petersburskiey CESARSKIEGO Domu Wychowania niniey szém ogłasza się, iż w niey przedaje się z aukcyynego publicznego targu, oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek Rzeczywistego Radzcy Stanu Demetryusza Nicefor owicza Dobrzańskiego, Mohilewskiey Guberuii i powiatu w miasteczku Kruhlém z wsiami w ogóle 2,074 mężkiey płci dusz zapisanych w rewizyi 1816 roku, z urodzonemi po rewizyi, ze wszelką należącą do nich ziemią, i wszelkiém na niey zabudowaniem; dla czego naznaczono terminy do targow następującego 1832 roku maja 3, 5 i 10 dnia. Życzący kupić takowy majątek, mogą przybydź do Rady Opiekuńczey pomienionych dni w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedawanego majątku, inwentarz, warunki i formę przedażnego prawa.

Dyrektor Popow.
Expedytor Osmołowski. (759)

Ogłoszenie.

2. Kommissya Likwidacyyna z woli Naywyższey, w celu wynagrodzenia obywateli powiatu Wileń., za dostarczone dla Armii działającey produkta, ustanowiona, przez niniey sze ogłoszenie rekwiruje od wszystkich o-

bywateli tegoż powiatu, oraz urządzających Duchownemi, Skarbowemi i Pojezuickiemi majątkami, tudzież ich possesorów, iżby każdy z nich, stosownie do postanowienia Gubernskiego rekwizycyynego Komitetu w dniu 15 teraźnieyszego miesiąca grudnia nastałego, wiadomość o imionach własnych, a także oyców swoich i mieyscu teraźnieyszego przebywania, do Kancellaryi ninieyszey Kommissyi, ile można w czasie nayrychleyszym przysłał, gdyż należna obywatelom za produkta satysfakcya, jedynie za tém wstrzymuje się. Datt 1831 roku grudnia 24 dnia.

Prezydujący w Kommissyi pełniący urząd Marszałka Ziemski Wileński Prezydent Gasper Hornowski.

Pismowodca Józef Karwowski. (767)

Przedaż i arenda majątków.

2. *Od Witebskiey Skarbowey Izby.* Następującego 1832 roku, lutego 22 i 24 dnia, mają się odbywać, w Witebskiey Skarbowey Izbie targi, na przedaż i razem na oddanie w arendowną dzierżawę, pierwszych pojezuitskich majątków, położonych w Lepelskim powiecie, a mianowicie:

1szy) Zahacie zawierający w sobie 379 dusz męzkiey płci, za który przedtém na korzyść Wileńskiego Uniwersytetu płaciło się rocznie 1,892 rubli srebrem, teraz zaś wyrachowano z niego intraty na rok 10,617 rub. assygnacyami.

2gi) Kuhoń zawierający w sobie 120 męzkiey płci dusz, za który przedtém na korzyść Wileńskiego Uniwersytetu płaciło się rocznie 650 rub. 50 kop. srebrem, teraz zaś wyrachowano z onego majątku intraty na rok 4,352 rub. 40 kop. assygnacyami.

Życzący targować się na kupno lub na wzięcie w arendowną dzierżawę wyrażonych majątków, mogą widzieć w każdym czasie w Witebskiey Skarbowey Izbie inwentarz i opisania tych majątków, pokazujące stan onych, włościańskie na korzyść właściciela powinności i wszystkie gospodarskie folwarczne i ekonomiczne zaprowadzenia i artykuły składające intratę. Sowietnik Czesławski.

Stołanaczelnik Listowski. (761)

Licytacya Ruchomości.

2 Z rozporządzenia Szlacheckiey powiatu Wileń. Opieki, w dniu 4 stycznia następującego 1832 roku, będzie się licytować wszelka ruchoma pozostałość zeszłego Xiędza Ihnatowicza Kanonika Wileń., w domu JW. Infułata Osińskiego pod N. 140 przy ulicy Zamkowey w mieście Wilnie położenie mającym, na cel domierzenia satysfakcyi jego wierzycielom, a restancyi oddania sukcessorom — Wzywają się przeto osoby życzące nabywać, aby raczyły do wyż rzeczonego domu w dniu przeznaczonym przybydź na godzinę 2 po południu— Wierzyciele zaś i sukcessorowie zeszłego Kanonika, po uzupełnieniu licytacyi, z dopominkiem swoich należności, obowiązani jawić się w Szlacheckiey Ptu Wileń. Opiece. — Datt roku 1831 mca grudnia 27 dnia.

Członek Opieki Ziemski Wileński Pisarz Jan Czyż. (766)

Wezwanie.

2 Sąd Ziemski powiatu Wileńskiego, w dziele śledztwienném szlachcica Józefa Wołkowskiego z XX. Pijarami Wileń., i dalszemi stronami, o spadek po zeszłym X. Filipie Neryuszu Golańskim Profesorze Emerycie, pozostały, w ninieyszym Sądzie przewodzącym się, na skutek Ukazu Rządu Gubern. Wileń., w dniu 7 septembra 1829 roku za N. 75,309 danego, oraz rezolucyi ninieyszego Sądu w dniu 27 nowembra roku tegoż nastałey. Wzywa pomienionego Wołkowskiego lub jego sukcessorów, iżby dla podpisania wypiski z dzieła, i spełnienia tranzlacyi papierów, pod dziełem znaydujących się, w Sądzie ninieyszym w przeciągu sześciu miésięcy jawili się; w przeciwném zdarzeniu po upływie czasu oznaczonego na poszukiwanie szlachcica Wołkowskiego amissya uznaną zostanie.

Sędzia Stanisław Drzewicki.

Sekretarz Orłowski. (764)

Sąd Exdywizorski.

2 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski na rozdział funduszow po zeszłym Józefie Dederce, byłym Podkomorzym Powiatu Oszmiańskiego spadłych sukcessyą na pozostałych w życiu braci jego: Barnabę b. Prezydenta Sądu Głównego i Kawalera, oraz Rocha Porucznika Woysk Polskich Dederkow, jako też usatysfakcyonowanie osobistych tychże trzech między sobą rodzonych braci Dederkow i antecessorskich wierzycieli, Remissą Sądu Głównego Wileńskiego drugiego Departamentu naznaczony, czynność swoję w majętności Oborku w powiecie Oszmiańskim leżącey odbywający; dla przygotowania się stron w potrzebną do stanności gotowość na wniesione od nich żądanie juryzdykcyę swoją odłożywszy do dnia dwadziestego piątego stycznia przyszłego 1832 roku, od takowego terminu ciągle słuchaniem głosow i ułatwieniem wszelkich oczywisty wyrok uprzedzających czynności zaymować się do dnia 15 lutego tegoż 1832 roku, a w tym czasie całą sprawę wziąć do namowy postanowił; o czém dla potrzebney informacyi interessowanych osob z wezwaniem ich do stanności w Sądzie swoim w przeciągu zamierzającego się terminu, pod amissyą nieobjawionych stosunkow Remissą Sądu Głównego zapowiedzianą, a z wyroku oczywistego Sądu tego nastąpić mającą, do Gazety Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego w niey umieszczenia podaje awizacyę. 1831 grudnia 21 dnia.

Gedeon Jeleński Podkomorzy Ptu Wileń.
Antoni Pomarnacki Prez. Grodz. Wileński.
Kazimierz Boharewicz Pod. Ziem. Ptu Wileyskiego. (760)

Uwiadomienie.

2 Dnia 9 Stycznia 1832 roku JP. Jan Renner będzie miał honor dadź Koncert na Fortepiano z towarzyszeniem całey Orkiestry, zostając w nadziei, że takowy koncert przez Szanowną Publiczność łaskawie przyjętym zostanie. Rozkład onego i mieysce w poźnieyszych Afiszach ogłoszoném będzie.

Полицмейстеръ Ожиговъ. (763)

DODATEK DRUGI

Wilno dnia 30 Grudnia v. s. 1831 roku.

Włoczęgi.

2 Od Borysowskiego Niższego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż w Borysowskim powiecie wzięci ludzie: — 1szy) *Jakób Jewsiejew*, powiadał się rodem Penzeńskiey Guberuii Horodyszczeńskiego powiatu Skarbowey wsi Julowa włościaninem, mający od urodzenia lat 33, przymiotami: wzrostu wielkiego, twarzy białey, podługowatey, czystey, włosow na głowie i wąsach światłorusych, oczu błękitnych, brodę goli. — 2gi) *Iwan Antonow Antonowicz*, powiadał się rodem z miasta Wilna, tameczuym mieszczaninem, mający od urodzenia lat 32, przymiotami: wzrostu wielkiego, twarzy białey, okrągłey, pełney, włosow na głowie i wąsach światło-rusych, brodę goli, oczu błękitnych, że pomienieni ludzie utrzymują się w Borysowskim turemnym Zamku i postanowiono uczynić stosownie do ich powiadania sprawkę, o czém pisano o pierwszym Penzeńskiey guberuii do Horodyszczeńskiego Ziemskiego Sądu a o ostatnim do Wileńskiey Uprawy Policyyney.

Assessor J. Walicki.
Sekretarz Popacki. (744)

Publiczna przedaż majątków.

3 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома отъ Санктъ-Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ объявляется, что въ ономъ продаются съ Аукціоннаго публичнаго торга заложенныя и просроченныя недвижимыя имѣнія:

1. Генералъ-Маіора Ивана Федоровича Чорбы, Витебской Губерніи Городецкаго Уѣзда въ разныхъ селеніяхъ 124 души мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года.

2. Помѣщицы Кляры Фадѣевой Блюмберговой, что нынѣ Семковская, Витебской Губерніи Невельскаго Уѣзда въ деревняхъ Чуриловѣ 7, Голубовѣ 16, и того 23 души мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года.

Оба оныя имѣнія продаются съ рожденными въ нихъ послѣ ревизіи душами, съ принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ, для чего назначены сроки торгамъ будущаго 1832 года маія 3, 5 и 10 числъ, желающіе купить имѣніи сіи, могутъ являтся въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемымъ имѣніямъ описи, условіи, и форму купчей крепости.

Директоръ Поповъ.
Экспедиторъ Осмоловскій.

3 Od Rady Opiekuńskiey St. Petersburskiey CESARSKIEGO Domu wychowania ninieyszém ogłasza się, iż w niey przedają się z aukcyynego publicznego targu oddane na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchome majątki:

1. Jenerał-Majora Jana Fiedorowicza Czorby, Witepskiey Gubernii Horodeckiego powiatu w różnych wsiach 124 mężkiey płci dusz zapisanych w rewizyi 1816 roku.

2. Obywatelki Klary Fadiejowey Blumbergowey, teraz Siemkowskiey, Witepskiey Gubernii Newelskiego powiatu, we wsiach: Czuryłowie 7, Hołubowie 16, w ogóle 23 mężkiey płci dusz zapisanych w rewizyi 1816 roku.

Oba pomienione majątki przedają się z urodzonemi w nich po rewizyi duszami, z należącą do nich ziemią, i wszelkiém na niey zabudowaniem, dla czego naznaczone terminy do targow następującego 1832 roku maja 3, 5, i 10 dnia.

Życzący kupić majątki te, mogą przybydź do Rady Opiekuńczey pomienionych dni, w czasie posiedzeń, i widzieć w niey przedających się majątków inwentarze, umowy i formę przedażnego prawa.

Dyrektor Popow.
Expedytor Osmołowski. (742)

Wezwanie Sukcessorów.

3. Opieka Szlachecka Powiatu Wileńskiego z powodu zaszłey śmierci Nominata Biskupa, Suffragana Żytomirskiego, Kanonika Wileńskiego i Kawalera, Xiędza Wincentego Łabuńskiego, stosownie do Rezolucyi swojey w dniu 17 teraznieyszego mca grudnia, na skutek odniesienia się Wileńskiego Rzymsko-KatolickiegoKonsystorza nastałey, przez ninieysze wzywa sukcessorów i pretensorów tegoż zeszłego, iżby ci w terminie sześcio-miesięcznym od datty pierwszego zaawizowania tego ogłoszenia, z dowodami probującemi ich stosunek i niemylny stopień sukcessorstwa do wszelkiey pozostałości zmarłego Xiędza Łabunskiego w Opiece Szlacheckiey jawili się — Datt 1831 roku grudnia 22 dnia.

Prezydujący w Opiece Pełniący Urząd Marszałka Wileńskiego Powiatowy Sędzia Gasper Hornowski.

Za Sekretarza Józef Karwowski. (754)

Odkupy Trunkowe.

3. Słobodzko-Ukraińska Izba Skarbowa wzywa życzących wziać w odkupną arendę trunkowych poborów Słobodzko-Ukraińskiey Gubernii w Skarbowych wsiach Sumskiego powiatu, na pozostały czas 4lecia t. j. po 1835 rok, z tém, iżby życzący przybywali do tey Izby dla targow z pewnemi ewikcyami na terminy: pierwszy 15go, drugi 17go i trzeci 22 dnia miesiąca lutego 1832 roku. Decembra 8 dnia 1831 roku.

Sowietnik Jakubowski.
Sekretarz H. Szwedow. (747)

Uwiadomienie.

Na ulicy Dominikańskiey w Domu XX Pijarów robią się do sprzedania rozmaite Masski perkalowe, rozmaite biósta na Lalki dla dzieci i całe ubranie lalki, rozmaite kwiaty, bukiety, gierlandy i wazony w naturalnych kolorach; złote, srebrne i metalowe kwiaty podług gustu, tudzież wyzłacają się ramy etc. i Chemiczne Siarniczki Dostać można u Krystiana Deringa. (734).

Полицмейстеръ Ожиговъ.

Sądy Exdywizorskie.

3 Sąd Ziemski Exdywizorski powiatu Kowieńskiego, wszystkich pretensorow do funduszu zeszłego Józefa Chłopickiego, Prezesa Granicznego Ptu Kowieńskiego regulujących stosunki, zawiadamia, iż od dnia 11 januaryi Iz-

bę Sądową dla słuchania prośb i wnioskow otworzy, i wszelkie środki do zbliżenia dzieła konkursowego przedsięweźmie.—1831 miesiąca grudnia 11. Prezes Ziemski Syruć; Xiądz Justyn Kuryłowicz Deputat Sądu Exdywizorskiego; Sędzia Ziemski Wawrzyniec Hulewicz; Prezes Sądu Grodzkiego Kowieńskiego Exdywizor Mołochowiec. Regent Antoni Janowski. (746)

3 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski za Remissą Sądu Głównego Cywilnego Departamentu Witepskiego w 1830 roku marca 7 dnia, nastałą w majętności Cynowcu, alias Bobyniczach, dziedziczney WW. Benedykta i Melchiora braci Baykowskich, naturalnych sukcessorow zeszłego Pawła Baykowskiego Podczaszego Witeb. w Gubernii Witepskiey w powiecie Lepelskim leżącey, exystującym, po załatwieniu uprzednich temuż Sądowi właściwych czynności, zostawując czas stronom dla napisania Replikowych głosow, na ostateczny zjazd Sądu swojego dzień 25 februaryi następnego 1832 roku przeznacza. Na jakowy czas, aby mający dopominkowe swe stosunki, czy to do uśpionego Pawła Baykowskiego Podczaszego lub jego sukcessorów Benedykta i Melchiora synow Baykowskich strony bezzwłócznie z swojemi dopominkami do rzeczoney majętności Bobynicz alias Cynowca jawiły się, przez powtórną awizacyą zawiadamia; z tém, jeśliby się kto z interessowanych stron w tym czasie niepojawił, że wieczney amissyi ulegnie, ostrzega. 1831 roku miesiąca nowembra 28 dnia.

Zenon Miładowski Exdywizor Prezydujący.
Jan Suszyński Exdywizor.
Eustachy Korsak Exdywizor. (745)

Oświadczenie.

3 Oświadczenie imieniem WW. Jana, Jerzego i Anny Fochlenderów, Prezydentowstwa Miasta powiatowego Telsz, w takiey rzeczy czyni się: oświadczający Fochlenderowie, w roku teraźnieyszym 1831 miesiąca nowembra 28 dnia datowanym, tegoż dnia w Ziemstwie powiatu Telszewskiego, przyznanym dokumentem z W. Fortunatem Burnickim Por. zamianę uczynili, to jest: JP. Burnicki dobra Lale z ludnością w powiecie Rossieńskim, parafii Retowskiey od JW. Zenona Jaruda nabyte, szacujące się w ogół rubli sr. 4015, wspólnie ubogu i za wspólne pieniądze, oświadczającym się wyrzekł się, a na zniesienie długow JP. Burnickiego na majątku Lalach opartego rubli sr. 2,015 u siebie zatrzymali, za restującą zaś summę dom w Mieście Telszach od zeszłego Macieja Opolskiego nabyty, wedle wyrazow w prawie zamiennem poszczególnionych, JP. Burnickiemu oddali,— przeto, iżby więcey kredytow rzeczony JP. Burnicki na wyrażone Lale nie zaciągał, przez ninieysze oświadczenie publiczności oznaymują i zapowiadają, a ktoby miał prawne zapisy lub obligi od JP. Fortunata Burnickiego Porucznika wydane, i na wyrażonych Lalach oparte, do przyjęcia summy i ułożenia się do miasta powiatowego Telsz, od daty dzisieyszey do 1832 r. kwietnia 5 dnia, wszelkiego tytułu wierzycieli i pretensorów, oświadczający się Fochlenderowie zapraszają; jakowe oświadczenie, dla trzykrotnego w Gazecie Kuryera Litewskiego zamieszczenia, i zaawizowania zdziałane, własnoręcznie podpisali. Dat 1831 roku grudnia 5 dnia.

Jan Fochlender.
Anna Fochlenderowa.

Roku 1831 miesiąca grudnia 5 dnia. Po rezolucyi Sądu Ziemskiego Ptu Telszewskiego, na prośbę szlachty Jana, Jerzego i Anny Fochlenderow Prezydentstwa Miasta powiatowego Telsz zaszłey, to oświadczenie do akt przyjęto.

Pisarz Ziemski Ptu Telszewgo Stanisław Mackiewicz.

Ziemski Ptu Telsz. Regent Ignacy Pleśniewicz. (735)

Prenumerata.

Na Gazetę Kuryera Litewskiego prenumerata na rok 1832 przyymuje się: w Wilnie: w Expedycyi Gazetney Pocztamtu Litewskiego i w Redakcyi; po miastach gubernialnych i powiatowych na wszystkich Pocztamtach, Kantorach i Expedycyach. Cena

z przesyłaniem pocztą:

Na papierze białym, *tylko rocznie*, R. sr. 18.
— — zwyczaynym, rocznie — 14.
— — — półrocznie — 7 K. 50.
— — — kwartałowie — 4.

bez przesyłania pocztą:

Na papierze białym, *tylko rocznie* R. sr. 13.
— — zwyczaynym, rocznie — 9.
— — — półrocznie — 4 K. 50.
— — — kwartałowie — 2 — 25.

Liczba exemplarzy na białym papierze, taka tylko będzie drukowana, jaka znaydzie się liczba życzących mieć na takim papierze, na początku stycznia następującego 1832 roku.

W tychże mieyscach przyymuje się prenumerata na *Dziennik Medycyny, Chirurgii i Farmacyi*, którego Numera odbiorą PP. Prenumeratorowie i za rok 1831szy.

	Czas Obserwacyi.	*Wysokość Barom.*	*Wys. Ther. Réau.*	*Wiatr.*	*Stan powietrza.*
Obserwacye meteorologiczne.	d. 28 o 2 po połud.	28 cal. 0,4 lin.	— 10¾ stopni.	Wschodni.	Chmury.
	d. 29 godz. 8 rano.	27 — 10,9 —	— 9 — —	Połud.-zach.	Pochmurno.
	d. 30 — — —	27 — 6,8 —	— 7¼ — —	Wschodni.	Pochmurno.

Drukarnia A. Marcinowskiego.
Dozwala się drukować. Wilno. 1831. d. 30 Grudnia.
Cenzor *Leon Borowski.*